

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет психології та соціальної роботи

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова приймальної комісії

ОНУ імені І. І. Мечникова

проф. Вячеслав ТРУБА

2025 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ

для здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузь знань 23 Соціальна робота

спеціальність 231 Соціальна робота

на основі освітнього ступеня

бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

Схвалено на засіданні Вченої ради
Факультету психології та соціальної
роботи

Протокол № 5 від «19» березня 2025 р.

Голова Вченої ради ФПСР

 Лариса ДУНАЄВА

ОНУ
2025

ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

Тема 1. Соціальна робота як наука та практична діяльність.

Сутність понять «соціальна робота», «соціальний працівник». Теоретичні підходи до визначення суті соціальної роботи як професійної діяльності. Концептуальний базис соціальної роботи та проблема взаємозв'язку і взаємозумовленості науково-теоретичних розробок та практичної діяльності соціальних працівників.

Тема 2. Фундатори професійної соціальної роботи.

Суспільна допомога як підґрунтя соціальної роботи. Зародження професійної соціальної роботи за кордоном. Історія фахової соціальної роботи в Україні.

Тема 3. Ключові концепції у сучасній соціальній роботі.

Класифікація моделей соціальної роботи. Рівні та напрямки соціальної роботи як професійної діяльності.

Тема 4. Етика та професійні цінності соціальної роботи.

Стандарти етичної поведінки і шляхи її впровадження.. Особливості взаємодії соціального працівника з клієнтом. Права та обов'язки соціального працівника.

Тема 6. Принципи соціальної роботи.

Принципи соціальної роботи. Принцип гуманізму, демократизму, єдності повноважень і відповідальності, прав і обов'язків. Принципи контролю і перевірки соціальної роботи, стимулювання. Принципи комплексності, цілеспрямованості. Принципи реалізації соціальної допомоги. Сучасні стратегії та технології соціальної роботи.

Тема 7. Функції та ролі соціальних працівників.

Соціальний працівник як представник універсального виду діяльності. Соціальний працівник: особистість і професія. Провідні ролі соціального працівника. Поняття та характеристика основних функцій соціального працівника.

Тема 8. Фахові вимоги до соціального працівника.

Професійні якості соціального працівника. Сфери та напрями діяльності соціального працівника. Вимоги до фахівця як необхідний компонент процесу спілкування. Напрями професійного самовдосконалення соціальних працівників.

Тема 9. Мета та завдання практики соціальної роботи.

Основні аспекти соціальної роботи. Провідні поняття соціальної роботи. Принципи соціальної роботи як практичної діяльності.

Тема 10. Суб'єкти та об'єкти практики соціальної роботи.

Характеристика об'єктів та суб'єктів соціальної роботи як професійної діяльності. Функції соціальної роботи.

СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ

Тема 1. Теоретичні засади соціального захисту населення

Соціальний захист населення як складова соціальної політики держави. Сутність та необхідність соціального захисту в умовах ринкової економіки. Класифікація форм та принципи соціального захисту населення Світова практика соціального захисту.

Тема 2. Система органів державного управління в сфері соціального захисту населення

Роль вищих органів держави в управлінні сферою соціального захисту населення. Спеціально уповноважені органи у сфері соціального захисту населення, їх повноваження.

Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в системі управління соціальним захистом населення

Тема 3. Державні гарантії забезпечення соціальних прав

Людина як найвища соціальна цінність держави. Державні соціальні стандарти, гарантії та нормативи. Державні гарантії забезпечення права на працю, безпечних умов праці та

відпочинку. Державні гарантії забезпечення достатнього життєвого рівня. Державні гарантії у сфері охорони здоров'я. державні гарантії у сфері надання освітніх послуг. Державні гарантії у сфері міграційної політики.

Тема 4. Державна соціальна допомоги, соціальні пільги та соціальні послуги

Державні соціальні допомоги, їх види та характеристика. Джерела фінансування державних соціальних допомог (державний та місцевий бюджети). Порядок надання державних соціальних допомог. Соціальні пільги як елемент соціального захисту населення. Основні засади та принципи надання соціальних послуг. Види соціальних послуг та форми їх надання. Організація діяльності з надання соціальних послуг. Повноваження органів виконавчої влади та місцевого самоврядування в сфері соціальних послуг. Кадрове забезпечення надання соціальних послуг. Права та обов'язки суб'єктів надання та отримувачів соціальних послуг.

Тема 5. Організація захисту соціально вразливих категорій населення

Соціально-вразливі категорії населення. Диференційований підхід щодо вибору форм і заходів підтримки і захисту соціально вразливих категорій населення.

Тема 7. Соціальний захист дітей та сімей з дітьми

Соціальний захист та соціальна підтримка дітей-сиріт, дітей, службових батьківського піклування, дітей з особливими освітніми потребами. Державні програми допомоги сім'ям із дітьми, механізми надання соціальних послуг у сфері охорони здоров'я, захисту прав дитини.

Тема 8. Соціальний захист осіб похилого віку

Пенсійне забезпечення осіб похилого віку, погляд вдома, соціальні послуги у геріатричних закладах, питання вікової дискримінації, соціальної ізоляції та інтеграції осіб похилого віку в суспільне життя.

Тема 9. Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб (ВПО)

Механізм реєстрації ВПО. Порядок призначення грошової допомоги ВПО. Інструменти інтеграції ВПО в громади, доступ до житла, медичних, освітніх та соціальних послуг.

Тема 10. Соціальний захист безробітного і зайнятого населення

Діяльність служби зайнятості, види підтримки: допомога по безробіттю, профорієнтація, курси підвищення кваліфікації, програми громадських робіт, сприяння самозайнятості.

ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Становлення соціальної роботи

Періодизація історії соціальної роботи у світі: соціальна допомога населенню за часів античності; зміна парадигми допомоги в середні віки; соціальна підтримка населення в Новий час; становлення соціальної роботи в кінці XIX – на початку XX ст.; особливості розвитку соціальної роботи в світі протягом XX ст. – на початку XXI ст. зміна сенсу і змісту поняття «допомога». Наукові вклади в соціальну роботу: Мері Річмонд, Джейн Адамс, Річарда Кабота, Алісе Саломон

Тема 2. Структура сучасної соціальної роботи.

Традиційне бачення компонентів професійної соціальної роботи. Сучасне бачення компонентів соціальної роботи. Основні моделі соціальної роботи. Ключові концепції у сучасній соціальній роботі. Якість життя. Ексклюзія (соціальне виключення) та інклюзія (включення). Стигма та дискримінація. Адаптивна розвивальна соціалізація. Резилієнс (стресостійкість). Наснаження (емпаурмент).

Тема 3. Сучасні теорії та моделі соціальної роботи.

Визначення понять «теорія» та «модель» Сучасні уявлення щодо призначення теорій соціальної роботи Еволюція методології соціальної роботи Класифікації теорій та моделей соціальної роботи Традиційна класифікація теорій та моделей соціальної роботи Сучасна класифікація теорій соціальної роботи. Сучасні уявлення щодо теорій, які формують практику соціальної роботи.

Тема 4. Психолого-орієнтовані теорії соціальної роботи.

Психодинамічна модель соціальної роботи. Біхевіористські і когнітивні моделі соціальної роботи. Гуманістична і екзистенційна моделі соціальної роботи.

Тема 5. Соціолого-орієнтовані теорії соціальної роботи.

Системна модель соціальної роботи. Екологічна (зелена) модель соціальної роботи. Теорія ролей у соціальній роботі. Соціально-радикальна модель соціальної роботи.

Тема 6. Комплексні теорії соціальної роботи.

Кризове втручання як модель практичної соціальної роботи. Зосереджена на завданні модель соціальної роботи. Сімейна терапія як модель соціальної роботи. Психосоціальна терапія як підхід у соціальній роботі.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Боднарук М. І., Орловський О. Я., Бурка А. В. Право соціального захисту : навч.-метод. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. ю. Федьковича, 2021. 184с.
2. Брич В. Я., Миколюк С. М. Соціальний захист сиріт в Україні : монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 200 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/handle/316497/37769>
3. Вступ до спеціальності: опорний конспект лекцій у схемах і таблицях з дисципліни «Вступ до спеціальності» для здобувачів спеціальності 016 Спеціальна освіта. Ч. III / уклад. О. І. Чекан. Мукачево : МДУ, 2022. 55 с.
4. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики. Суми: Сумський державний університет, 2019.
5. Методичні рекомендації з курсу «Вступ до спеціальності» / уклад. І. В. Літяга. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 79 с.
6. Пліско Є., Тіщенко В. Аналіз сучасного стану соціального захисту дітей-сиріт та дітей, зайнятих батьківського піклування // Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. 2022. Вип. 2(17). С. 42–51.
7. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ : Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
8. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
9. Семигіна, Т., Столярик, О. Розвиток сильних сторін клієнтів соціальної роботи: Посібник. Таллінн: Teadmus. 2024. 257 с.
10. Система соціального захисту в Україні : навч. посіб. / МОН України, Уман. держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. О. О. Матрос. Умань : Візаві, 2021. 175 с.
11. Система соціальної допомоги людям похилого віку / уклад. я. М. Раєвська, Л. п. Мельник, Ж. В. Мельник. Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2019. 187 с.
12. Соціальна робота з різними категоріями клієнтів / Мітіна С.В., Белавін С.П., Орловська О.А., Журавель О.П., Стеблянка О.Г. та ін. – К.: Галактика.- 2021. – 436
13. Тимчук Л. Теорія соціальної роботи: опорні тези лекцій. Навчальний посібник. Чернівці. 2023. 140 с
14. Тимчук Л.І., Звоздецька В.Г., Білик Н.М. Історія соціальної роботи. Навчальний посібник. Чернівці. 2021. 198 с
15. Файчук О. Л. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» / О.В. Л. Файчук. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 40 с.

Критерії оцінювання фахового вступного іспиту до бакалаврату зі спеціальності 231 «Соціальна робота»

Зміст тесту визначається на основі Програми вступних випробувань зі спеціальності 231 «Соціальна робота» на основі НРК 6 та НРК 7.

Результат вступного випробування оцінюється за шкалою від 0 до 100 балів. Тест для вступних випробувань зі спеціальності 231 «Соціальна робота» складається із завдань з вибором тільки однієї правильної відповіді. До кожного завдання подано чотири варіантів відповідей (А, Б, В, Г) з яких лише один правильний.

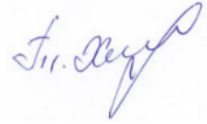
Загальна кількість завдань тесту - 50.

Завдання з вибором однієї правильної відповіді оцінюється в 0 або 2 тестових балів:

- 2 бали, якщо вказано правильну відповідь;
- 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тесту для вступних випробувань - 100 балів. Мінімальний тестовий бал - 12 балів.

**Голова
Фахової атестаційної
комісії**

доц. Тетяна ХЛІВНЮК